

30.1.2024

Maa- ja metsätalousministeriölle

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinlääkintähuoltolain muuttamiseksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintähuoltolakia, joka ei ole vielä voimassa. Eläinlääkäripalvelujen kunnallinen järjestämisvastuu ehdotetaan muotoiltavaksi osin uudella tavalla siten, että velvollisuus järjestää seura- ja harrastuseläimiä varten muita palveluja kuin ensiavun luonteista kiireellistä eläinlääkärinapua määräytyisi alueellisten tarpeiden perusteella.

Laissa säädettäisiin järjestämisvastuun laajuuden määrittävistä kriteereistä. Kunnallisen järjestämisvastuun enimmäislaajuutena olisi laissa jo oleva luettelo eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista. Jotta kunta voisi täydentää lakisääteistä palveluvalikoimaansa muilla tarpeellisiksi katsomillaan palveluilla, lakiin sisällytettäisiin poikkeus kuntalaissa säädetyistä palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta.

Muutosehdotusten taustalla on Suomen ja komission välillä käyty yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen (SGEI) julkista tukea koskenut neuvotteluprosessi.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö toteaa, että komissio on odotetusti puuttunut siihen, voidaanko koko Suomi määritellä markkinapuutealueeksi eläinlääkäripalvelujen osalta. Markkinapuutteen tarkastelu aluekohtaisesti, kuten nyt ehdotetaan, on tarkoituksenmukainen ratkaisu, vaikkakin kunnille aiheutuu jonkin verran työtä järjestämisvastuun määrittelyyn liittyvästä tarvearvioinnista.

Julkisia eläinlääkäripalveluja järjestäviä tahoja, kuntia tai niiden muodostamia yhteistoiminta-alueita, on 62. Järjestämisvastuun laajuutta määrittelevää tarvearviointia ja muita kilpailuneutraliteettiin liittyviä velvoitteita (ks. jäljempänä) erilaisilla alueilla koskevan opastuksen tarvetta on hyvä maa- ja metsätalousministeriössä pohtia. Samalla on tarpeen suunnitella, miten esimerkiksi markkina-analyysien tekemistä seurataan.

Yhtiöittämisvelvollisuudesta poikkeamiseen valtiovarainministeriö sen sijaan suhtautuu varauksellisesti. Kuntalain yhtiöittämisvelvollisuuden taustalla ovat EU-oikeuden valtioneuvoston päätökset. Yhtiöittämisvelvollisuus lisättiin kuntalakiin vuonna 2013 johtuen komissiolle tehdyistä valtion ja kuntien liikelaitoksia koskevista kan-

teluista. Komission mukaan kuntien toimiessa kilpailutilanteessa markkinoilla niiden toimintaan liittyy valtiontukisääntöjen vastaista tukea (konkurssisuoja ja kuntien veroedut). Kuntien velvollisuus yhtiöittää markkinaehtoinen toimintansa poistaa näiden tukielementtien olemassaolon. Kuntalain muutoksen jälkeen komissio lopetti em. kanteluiden tutkimisen.

Edellä kuvatusta huolimatta valtiovarainministeriö toteaa, että jos komissio on hyväksynyt yhtiöittämisvelvollisuudesta poikkeamisen ja jos poikkeus on neuvotteluprosessiin osallistuneiden ministeriöiden (työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö) kesken sovittu, niin valtiovarainministeriöllä ei ole asiaan enempää huomautettavaa.

Yhtiöittämisvelvollisuudesta ehdotetun poikkeuksen merkittävyyttä myös vähentää se, että lakisääteistä palveluvalikoimaa täydentävä toiminta on joka tapauksessa hinnoiteltava markkinaehtoisesti. Valtiovarainministeriö kiinnittääkin myös tältä osin huomiota eläinlääkäripalveluja järjestäville tahoille annettavan neuvonnan tärkeyteen.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Jani Pitkäniemi

Finanssineuvos

Anne-Marie Välikangas

VN/33315/2023-VM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: